

3. Trh práce

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle VŠPS²

CZ

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle VŠPS – ekonomicky aktivní představují pracovní sílu (osoby ve věku 15 a více let), kterou tvoří zaměstnané osoby (v hlavním zaměstnání) v národním hospodářství a nezaměstnané osoby.

VŠPS – Výběrové šetření pracovních sil.

DE

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle ILO (*Erwerbspersonen nach ILO*) – pracovní sílu tvoří osoby, které vykonávají činnost přímo či nepřímo zaměřenou na výdělek nebo takovou činnost vyhledávají (osoby samostatně výdělečně činné, pomáhající rodinní příslušníci, závislí zaměstnanci), bez ohledu na váhu výdělku z dané činnosti vzhledem k celkovým životním nákladům dané osoby a bez ohledu na skutečně vynaložený čas práce či čas, který je dle smlouvy třeba vynaložit. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo tvoří zaměstnané a nezaměstnané osoby.

ILO (International Labour Organization) – Mezinárodní organizace práce.

PL

Obyvatelstvo ekonomicky aktivní (ekonomicky aktivní) podle VŠPS (*Ludność aktywna zawodowo (aktywni zawodowo) według BAEL*) – osoby ve věku 15 a více let, které patří k pracujícím (v souladu s pojmem – „Pracující podle BAEL”) nebo nezaměstnaným (v souladu s pojmem – „Nezaměstnaní podle BAEL”). Pracující a nezaměstnaní celkem tvoří skupinu ekonomicky aktivních.

BAEL (Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności) – Výběrové šetření pracovních sil.

---

² *Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS) / Labour Force Sample Survey (LFSS)*

Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS) se provádí kontinuálně v náhodně vybraném vzorku domácností a je zaměřené na zjišťování ekonomického postavení obyvatelstva na území celé republiky. Hlavním cílem VŠPS je získávání pravidelných informací o situaci na trhu práce, umožňujících její analýzu z různých hledisek, zejména ekonomických, sociálních a demografických. Rozsah šetření a ukazatele zaměstnanosti a nezaměstnanosti plně odpovídají definicím Mezinárodní organizace práce (ILO) a metodickým doporučením Eurostatu.

Mezinárodní organizace práce (ILO) / International Labour Organisation (ILO)

Mezinárodní organizace práce je specializovanou organizací, jejímž hlavním cílem je prosazování sociální spravedlnosti a mezinárodně uznávaných lidských a pracovních práv. ILO formuluje mezinárodní politické přístupy a programy na zlepšení pracovních a životních podmínek, vytváří mezinárodní pracovní standardy, organizuje rozsáhlý program technické spolupráce a provozuje školicí, vzdělávací a výzkumné programy. Významnou charakteristikou ILO je fakt, že zástupci zaměstnanců a zaměstnavatelů mají při formulaci jejích politik a programů stejný hlas jako zástupci států.

	CZ	DE	PL
Periodicita	čtvrtletní	roční	čtvrtletní
Údaje dostupné do úrovně	kraje (NUTS 3)	okres (NUTS 3)	vojvodství (NUTS 2, NTS2)

Zaměstnaní v národním hospodářství podle VŠPS

CZ

Zaměstnaní v národním hospodářství podle VŠPS – za zaměstnané se považují všechny osoby patnáctileté a starší, obvykle bydlící na sledovaném území, které v průběhu referenčního týdne pracovaly alespoň 1 hodinu za mzdu, plat nebo jinou odměnu, nebo sice nebyly v práci, ale měly formální vztah k zaměstnání; hlavním kritériem pro zařazení mezi zaměstnané je tedy vyvíjení jakékoliv odměňované pracovní aktivity. Není proto rozhodující, zda pracovní aktivita těchto osob měla trvalý, dočasný, sezónní či příležitostný charakter a zda měly jen jedno nebo více souběžných zaměstnání, nebo zda současně studovaly, pobíraly nějaký důchod apod. Do kategorie zaměstnaných náleží všichni placení zaměstnaní (zaměstnanci a členové produkčních družstev) a všichni zaměstnaní ve vlastním podniku (podnikatelé a pomáhající rodinní příslušníci). Kategorii podnikatelů v hlavním zaměstnání je nutné odlišovat od kategorie osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) vymezených zákonem č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Počet OSVČ zahrnuje kromě tzv. hlavní samostatné výdělečné činnosti i vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. Tuto vedlejší samostatnou výdělečnou činnost je nutné chápat jinak než druhé či další zaměstnání respondenta ve výběrovém šetření. Podle výše uvedeného zákona se vedlejší samostatná činnost vztahuje k systému sociálního zabezpečení, kdy např. starobní důchodci resp. nezaopatřené děti mohou vykonávat pouze vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. Pracovní aktivita respondenta ve výběrovém šetření se vztahuje vždy k příslušnému referenčnímu týdnu. Naproti tomu Česká správa sociálního zabezpečení publikuje údaje o evidenčním počtu OSVČ k poslednímu dni kalendářního měsíce. Celkový počet OSVČ je třeba navíc odlišovat od pravidelně publikovaného počtu OSVČ platících zálohy na pojistné.

Podle mezinárodní metodiky jsou mezi zaměstnané zahrnovány i tyto skupiny osob:

- profesionální příslušníci armády a
- osoby na mateřské dovolené, které před nástupem pracovaly (nikoli další nebo rodičovské dovolené)

Podle mezinárodní metodiky nejsou mezi zaměstnané zahrnovány:

- osoby na mateřské dovolené, které před nástupem nepracovaly, a osoby na další mateřské (rodičovské) dovolené – jsou klasifikovány jako osoby ekonomicky neaktivní nebo nezaměstnané podle toho zda splňují či nesplňují podmínky ILO pro zařazení mezi nezaměstnané.

Ukazatel je konstruován podle metodiky Eurostatu vypracované na základě doporučení Mezinárodní organizace práce (ILO) a je mezinárodně srovnatelný.

DE

Zaměstnaní podle ILO (*Erwerbstätige nach ILO*) – osoby zaměstnané jsou osoby ve věku 15 a více let, které ve sledovaném období vykonávají výdělečnou činnost za mzdu či jinou formu odměny po dobu minimálně 1 hodiny či osoby, které se nacházejí v pracovním poměru (včetně vojáků a pomáhajících členů domácnosti), provozují samostatně živnost nebo zemědělskou činnost nebo mají svobodné povolání.

Osoby, které ve sledovaném týdnu sice nepracovaly, ale nacházejí se v pracovním poměru, se také považují za zaměstnané, pokud netrvá jejich pracovní nepřítomnost déle než tři měsíce.

PL

Zaměstnaní podle VŠPS (*Pracujący według BAEL*) – zaměstnané osoby jsou osoby ve věku 15 a více let, které v době zkoumaného týdne:

- vykonávaly po dobu minimálně 1 hodiny práci přinášející výdělek nebo příjem, tzn. byly zaměstnány jako námezdní pracovník, pracovaly ve vlastním (nebo pronajímaném) zemědělském hospodářství anebo podnikaly mimo zemědělství, pomáhaly (bez odměny) při vedení rodinného zemědělského hospodářství nebo rodinného podnikání mimo zemědělství,
- měly práci, ale nevykonávaly ji:
  - a) z důvodu nemoci, mateřské dovolené nebo dovolené na zotavenou,
  - b) z jiných důvodů, přičemž délka přestávky v práci byla:
    - do 3 měsíců,
    - více než 3 měsíce, ale tyto osoby byly námezdními pracovníky a v té době dostávaly minimálně 50 % dosavadní odměny.

K pracujícím – v souladu s mezinárodními standardy – byli započítáváni rovněž žáci, se kterými podniky nebo fyzické osoby uzavřely smlouvu o vyučení v oboru nebo při učení se pro danou práci, pokud dostávají odměnu.

	CZ	DE	PL
Periodicita	čtvrtletní	roční	čtvrtletní
Údaje dostupné do úrovně	kraje (NUTS 3)	okres (NUTS 3)	vojvodství (NUTS 2, NTS2)

Nezaměstnaní podle VŠPS

CZ

Nezaměstnaní podle VŠPS – za nezaměstnané se podle mezinárodně srovnatelné metodiky považují všechny osoby patnáctileté a starší, obvykle bydlící na sledovaném území, které v průběhu referenčního týdne souběžně splňovaly 3 podmínky ILO:

- nebyly zaměstnané,
- byly připraveny k nástupu do práce, tj. během referenčního období byly k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo sebezaměstnání,
- v průběhu posledních 4 týdnů hledaly aktivně práci (prostřednictvím úřadu práce nebo soukromé zprostředkovatelný práce, přímo v podnicích, využíváním inzerce, podnikáním kroků pro založení vlastní firmy, podáním žádosti o pracovní povolení a licence nebo jiným způsobem).

Mezi nezaměstnané patří i osoby, které nehledají práci, protože ji již našly a jsou schopny ji nastoupit nejpozději do 14 dnů. Ukazatel je konstruován podle metodiky Eurostatu vypracované na základě doporučení Mezinárodní organizace práce (ILO). Zařazení do této kategorie nesouvisí s kategorií registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech práce a ani s faktem, zda tyto osoby pobírají či nepobírají příspěvek v nezaměstnanosti či jiné sociální dávky nebo příspěvky.

DE

Nezaměstnaní podle ILO (*Erwerbslose nach ILO*) – za osoby bez výdělečné činnosti se považují osoby, které v posledních čtyřech týdnech aktivně usilovaly o získání pracovního místa a v případě úspěchu jsou ihned, tzn. do dvou týdnů, připraveny na pracovní místo nastoupit. Nehraje přitom roli, zda jsou nahlášené u úřadu práce jako nezaměstnaní. Mezi osoby bez výdělečné činnosti se počítají také ihned dostupné nepracující osoby, které hledání pracovního místa ukončily, které však nastoupí teprve v následujících třech měsících.

Rozdíly mezi osobami bez výdělečné činnosti a nezaměstnanými (*Arbeitslose*) jsou podle Spolkové pracovní agentury (*Bundesagentur für Arbeit – BA*) značné. Na jedné straně nemohou být osoby hledající práci, které jsou registrované u pracovní agentury, osobami bez výdělečné činnosti. Na druhé straně náleží nezaměstnaní, kteří vykonávají drobnou práci, podle definice ILO nikoli mezi osoby bez výdělečné činnosti, nýbrž jsou považovány za osoby s výdělečnou činností (*Erwerbstätige*).

PL

Nezaměstnaní podle VŠPS (*Bezrobotni według BAEL*) – osoby ve věku 15–74 let, které splňují souběžně tři podmínky:

- v době zkoumaného týdne nebyly pracujícími osobami (v souladu s definicí pojmu – „Pracující podle BAEL“),
- aktivně hledaly práci, tzn., že v průběhu 4 týdnů podnikly konkrétní kroky k tomu (včetně posledního sledovaného týdne), aby našly práci,
- byly připraveny (schopny) přijmout práci v průběhu 2 týdnů následujících po sledovaném týdnu.

Mezi nezaměstnané byly započítány také osoby, které nehledaly práci, protože již měly práci zajištěnou a čekaly na její zahájení po dobu ne delší než 3 měsíce a byly připraveny ji přijmout.

	CZ	DE	PL
Periodicita	čtvrtletní	roční	čtvrtletní
Údaje dostupné do úrovně	kraje (NUTS3)	okres (NUTS 3)	vojvodství (NUTS 2, NTS2)

Obecná míra nezaměstnanosti podle ILO

CZ

Obecná míra nezaměstnanosti podle ILO – vyjadřuje podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle (v procentech), kde číselník i jmenovatel jsou ukazatele konstruované podle mezinárodních definic a doporučení aplikovaných ve VŠPS. Ukazatel je konstruován podle metodiky Eurostatu vypracované na základě doporučení Mezinárodní organizace práce (ILO) a je mezinárodně srovnatelný.

DE

Míra nezaměstnanosti podle ILO (*Erwerbslosenquote nach ILO*) – nezaměstnané osoby na 100 osob ekonomicky aktivních.

PL

Míra nezaměstnanosti podle VŠPS (*Stopa bezrobocia według BAEL*) – procentní podíl počtu nezaměstnaných na počtu obyvatelstva profesně aktivního (tzn. pracujícího a nezaměstnaného). V případě BAEL se definice týká nezaměstnaných osob (v souladu s pojmem – „Nezaměstnaní podle BAEL“) a ekonomicky aktivních (tj. součet pracujících – v souladu s pojmem – „Pracující podle BAEL“ a nezaměstnaných (v souladu s pojmem – „Nezaměstnaní podle BAEL“).

Počet pracujících nezohledňuje osoby vykonávající aktivní vojenskou službu a pracovníky rozpočtových jednotek, kteří se podílejí na národní obraně a veřejné bezpečnosti.

	CZ	DE	PL
Periodicita	čtvrtletní	roční	čtvrtletní
Údaje dostupné do úrovně	kraje (NUTS3)	okres (NUTS 3)	vojvodství (NUTS 2, NTS2)

Zaměstnaní / Pracující

DE

Zaměstnaní v místě práce (*Erwerbstätige am Arbeitsort*) – Za výdělečně činné se považují všechny osoby, které jsou zaměstnanci v pracovním poměru (dělníci, administrativní pracovníci, úředníci, vojáci a učni), dále osoby s marginálním zaměstnáním a osoby pracující doma, např. ti, kteří provozují samostatně (spolu s pomáhajícími členy rodiny) živnost popř. zemědělskou činnost nebo mají svobodné povolání. Výdělečně činné osoby, které vykonávají více činností zároveň, se počítají pouze jednou. Mezi výdělečně činné osoby se nepočítají správci svého soukromého majetku (např. nemovitostí, peněžního majetku, cenných papírů).

Zobrazení výsledků se provádí formou ročního průměru podle koncepce práce (tuzemská koncepce). Evidují se všechny osoby, jež mají na daném území bydliště či pracoviště, plus osoby, jež bydlí mimo dané území, ale dojíždějí do něj za prací.

PL

Pracující (*Pracujący*) – osoby vykonávající práci, která jim přináší výdělek nebo příjem; k pracujícím se započítávají:

- 1) osoby zaměstnané na základě pracovního poměru (pracovní smlouva, povolání, jmenování, volba nebo služební poměr);
- 2) zaměstnavatelé a pracující na vlastní účet, a sice:
  - a) majitelé, spolumajitelé a nájemci individuálních hospodářství v zemědělství (včetně pomáhajících rodinných příslušníků), s jistými vyloučeními v letech 2002–2009;
  - b) majitelé a spolumajitelé (včetně pomáhajících rodinných příslušníků; s výjimkou společníků firem, kteří ve firmě nepracují) subjektů podnikajících mimo individuální hospodářství v zemědělství,
  - c) jiné osoby pracující na vlastní účet, např. osoby vykonávající volné profese;

- 3) osoby vykonávající práci v tzv. nákladnickém systému;
- 4) zástupci (včetně pomáhajících rodinných příslušníků a osob, které zástupce zaměstnal);
- 5) členové družstev zemědělské výroby (zemědělských výrobních družstev a družstev vzniklých na jejich bázi a také družstev zemědělských kroužků);
- 6) duchovní plnící kněžské povinnosti.

Údaje týkající se pracujících v individuálních hospodářstvích v zemědělství podle stavu k 31. 12. v letech 2002–2009 byly odhadovány na základě výsledků Celonárodního všeobecného sčítání lidu a bytů (Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań) a dále Všeobecného sčítání v zemědělství (Powszechny Spis Rolny) 2002 a od roku 2010 na základě Všeobecného sčítání v zemědělství (Powszechny Spis Rolny) 2010.

K pracujícím v individuálních hospodářstvích byly započítávány osoby pracující v hospodářstvích, která vykonávají zemědělskou činnost, přičemž:

- 1) v letech 2002–2009 nebyly započítány osoby pracující:
  - a) v hospodářstvích s plochou zemědělské půdy větší než 1 ha s produkcí výhradně pro vlastní potřebu,
  - b) v hospodářstvích s plochou zemědělské půdy do 1 ha (včetně individuálních majitelů hospodářských zvířat, kteří nemají zemědělskou půdu) s produkcí výhradně nebo hlavně pro vlastní potřebu;
- 2) od roku 2010 byli zahrnuti všichni pracující v těchto hospodářstvích nezávisle na ploše zemědělské půdy a určení zemědělské produkce (spolu s produkujícími výhradně nebo hlavně pro vlastní potřebu).

	DE	PL
Periodicita	roční	roční
Údaje dostupné do úrovně	okres (NUTS 3)	okres (LAU 1, NTS 4)

Pracující

DE

Sozialversicherungspflichtig Beschäftigte – do této kategorie náleží všichni zaměstnanci, kteří mají povinnost platit zdravotní a důchodové pojištění a pojištění pro případ pečovatelské služby anebo poskytovat příspěvky podle legislativy pro podporu zaměstnanosti, nebo se na ně vztahují příspěvkové podíly pro zákonné důchodové pojištění podle legislativy pro podporu zaměstnanosti. Náleží sem také

učni, senioři pracující na částečný úvazek a osoby, které byly ze zaměstnaneckého poměru povolány ke splnění zákonné povinnosti (např. vojenské cvičení).

K zaměstnaným s povinností platit sociální pojištění nenáleží úředníci, osoby samostatně výdělečně činné, pomáhající rodinní příslušníci, vojáci z povolání, vojáci na přechodnou dobu a osoby v civilní službě (viz výše uvedené výjimky).

Od 1. dubna 1999 jsou zaměstnavatelé povinni odvádět paušální příspěvky na zdravotní a důchodové pojištění i za osoby, které vykonávají výhradně takzvané nepatrně oceněné činnosti. Osoby, které se do okruhu osob povinných účastnit se na tomto pojištění dostaly pouze kvůli této novele zákona, nejsou ve výsledcích zveřejněných statistickými úřady uvedeny. Osoby, které vykonávají pouze krátkodobou činnost ve smyslu § 8 odst.1 SGB IV, zůstávají i podle nové zákonné úpravy zproštěny povinnosti účastnit se na pojištění.

PL

Zatrudnieni – osoby zaměstnané na základě pracovního vztahu nebo služebního poměru na dobu určitou (v tom zaměstnaní sezónně a příležitostně) a na dobu neurčitou, na plný i zkrácený úvazek (námezdní pracovníci). Při stanovování stavu zaměstnanosti k danému dni jsou u fyzických osob zohledněny osoby zaměstnané na plný úvazek i osoby zaměstnané na částečný úvazek, které danou jednotku uvádějí jako hlavní pracoviště.

K zaměstnaným (pracovníkům) se započítávají:

- 1) osoby zaměstnané na základě pracovní smlouvy, v tom rovněž:
  - osoby zaměstnané při intervenčních pracích a veřejných pracích, financovaných z fondů zaměstnanosti,
  - osoby mladistvé pracující na základě pracovní smlouvy,
  - osoby zaměstnané mimo stát, pracující ve prospěch státních organizačních jednotek,
  - osoby pobývající v zahraničí na základě služební delegace,
  - osoby spojené s finanční činností ze sociálního fondu,
- 2) osoby zaměstnané na základě povolání, volby nebo jmenování,
- 3) osoby pracující v podnicích formou organizovaných pracovních skupin (vojenské jednotky, účastníci dobrovolných pracovních oddílů s výjimkou těch, kteří si učí, junáci civilní obrany, junáci průmyslové a požární strážě, osoby vykonávající v podnicích náhradní službu, odsouzení).

K zaměstnaným (pracovníkům) se nezapočítávají mj.:

- 1) osoby vykonávající práci v tzv. nákladnickém systému,
- 2) žáci, kteří uzavřeli s podnikem pracovní smlouvu za účelem profesní přípravy,

- 3) osoby pobývající na rodičovské dovolené za účelem péče o dítě (také ty, které současně pobírají peněžitou pomoc v mateřství z titulu narození dalšího dítěte), přestože tyto osoby figurují v evidenci podniku,
- 4) žáci škol pro nepracující a posluchače vysokých škol, kteří vykovávají prázdninové nebo diplomové praxe,
- 5) osoby vykonávající práci na zakázku nebo na základě smlouvy o dílo. V závislosti na účelu statistického průzkumu mohou být použity odchylky od výše uvedených zásad (projednávané pokaždé ve vysvětlivkách k jednotlivým statistickým zprávám).

	DE	PL
Periodicita	pololetní	roční
Údaje dostupné do úrovně	obce (LAU 2)	vojvodství (NUTS 2, NTS2)

Registrovaní nezaměstnaní

CZ

Registrovaní nezaměstnaní – podle platných zákonů mohou být vedeni v evidencích úřadů práce jako neumístění uchazeči o práci občané trvale bydlící v příslušné oblasti, kteří nejsou v pracovním nebo obdobném vztahu k zaměstnavateli ani nevykonávají samostatnou výdělečnou činnost, a kteří požádali úřad práce o zprostředkování vhodného zaměstnání.

DE

Registrierte Arbeitslose – nezaměstnaní jsou osoby hledající práci před dokončeným 65. rokem života, které jsou bez zaměstnání, popř. vykonávají pouze drobnou výdělečnou činnost (méně než 15 hodin týdně) a které nejsou žáky, studenty nebo účastníky opatření na trhu práce, nejsou ve stavu pracovní neschopnosti, nejsou příjemci starobní penze a hledají zaměstnání v rozsahu minimálně 15 hodin týdně, které podléhá povinnosti zařadit se do systému veřejného pojištění. Musí být ihned připraveny na pracovní místo nastoupit. Nezaměstnaní se musejí osobně nahlásit jako nezaměstnaní u příslušného pracovního úřadu nebo u nositele základního pojištění.

PL

Bezrobotni zarejestrowani – osoby nezaměstnané a nevykonávající jinou výdělečnou činnost, schopné a připravené začít pracovat na plný úvazek (anebo pokud se jedná o osoby zdravotně postižené, schopné a připravené začít pracovat minimálně na poloviční úvazek), které se nevzdělávají ve škole, s výjimkou škol pro dospělé nebo vysokých škol v dálkovém systému studia, registrované příslušně dle místa pobytu

(trvalého nebo přechodného) u okresního úřadu práce a hledající zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, pokud mj.:

- dovršily věku 18 let,
- nedosáhly věku odchodu do důchodu,
- nenabývaly nároku na důchod nebo rentu z titulu neschopnosti pracovat, rodinné renty, školící renty, sociální renty a nepobírají dávky nebo podporu předdůchodovou, dávky během rehabilitací, nemocenské dávky, podporu v mateřství nebo podporu ve výši podpory v mateřství,
- nejsou majiteli nebo vlastníky (samostatnými nebo závisými) zemědělské nemovitosti s plochou zemědělské půdy větší než 2 ha po přepočtu,
- nepodléhají důchodovému a rentovému pojištění z titulu stálé práce jako manžel/manželka nebo člen domácnosti v zemědělském hospodářství s plochou zemědělské půdy překračující 2 ha po přepočtu,
- nejsou zapsáni do evidence zemědělské činnosti anebo nepodléhají – na základě odlišných předpisů – povinnosti sociálního pojištění, s výjimkou sociálního pojištění zemědělců,
- nejsou dočasně zatčeni nebo nejsou ve výkonu trestu odnětí svobody,
- nezískávají měsíčně příjem ve výši překračující polovinu minimální mzdy, s výjimkou příjmů získaných z titulu úroků nebo jiných příjmů z peněžních prostředků shromážděných na bankovních účtech,
- nepobírají na základě předpisů o sociální pomoci stálou podporu,
- nepobírají, na základě předpisů o rodinné podpoře, příspěvky na péči nebo příspěvky k rodinné podpoře z titulu výchovy dítěte samoživitele a ztráty nároku na podporu v nezaměstnanosti v důsledku uplynutí zákonné doby pro její vyplácení;
- nepobírají po ukončení zaměstnání podporu při rekvalifikaci.

	CZ	DE	PL
Periodicita	měsíční	roční	měsíční
Údaje dostupné do úrovně	obce (LAU 2)	okres (NUTS 3)	obce (LAU 2, NTS5)

Dlouhodobě nezaměstnaní

CZ

Dlouhodobě nezaměstnaní – uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci úřadu práce déle než 1 rok.

DE

Dlouhodobě nezaměstnaní (*Langzeitarbeitslose*) – za dlouhodobě nezaměstnané jsou považovány všechny osoby, které byly k danému dni nahlášeny na pracovním úřadě jako nezaměstnané déle než 1 rok.

PL

Dlouhodobě nezaměstnaní podle registru (*Długotrwałe bezrobotny według rejestru*) – osoby, které jsou v registru okresního úřadu práce celkově po dobu delší než 12 měsíců v období posledních 2 let, s vyloučením období, kdy vykonávaly stáž a profesní přípravu na pracovišti.

	CZ	DE	PL
Periodicita	čtvrtletní	roční	čtvrtletní
Údaje dostupné do úrovně	okres (LAU 1)	okres (NUTS 3)	okres (LAU 1, NTS 4)

Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu

CZ

Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu – podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. V čitateli je uveden pouze počet tzv. dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let. Jsou to všichni uchazeči o zaměstnání podle zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 §24, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání. Ve jmenovateli je celkový počet všech obyvatel ve věku 15–64 let. Ukazatel od ledna roku 2013 nahrazuje zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměřovala všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám.

DE

Míra nezaměstnanosti (*Arbeitslosenquote*) – míra nezaměstnanosti ukazuje relativní nevytížení nabídky pracovních sil tím, že vyjadřuje poměr mezi nezaměstnanými a výtělečnými osobami (výtělečné osoby = osoby výtělečně činné + nezaměstnaní). Kruh výtělečných osob popř. osob výtělečně činných můžeme vymezit různým způsobem:

1. Míra nezaměstnanosti vztažená na všechny civilní výtělečné osoby: Všechny civilní výtělečně činné osoby představují sumu závislých civilních výtělečně činných a osob samostatně výtělečně činných a pomáhajících rodinných příslušníků.

2. Míra nezaměstnanosti vztažená na závislé civilní výdělečně činné osoby: Jmenovatel obsahuje pouze závislé civilní výdělečně činné osoby, tzn. sumu zaměstnaných s povinností platit sociální pojištění (včetně učňů), osoby s nepatrným zaměstnáním a úředníky (bez vojáků).

PL

Míra registrované nezaměstnanosti (*Stopa bezrobocia rejestrowanego*) – byla vypočítána jako podíl zaregistrovaných nezaměstnaných v rámci profesně aktivním civilním obyvatelstvu, tj. bez osob vykonávajících aktivní vojenskou službu a pracovníků rozpočtových jednotek, kteří se podílejí na národní obraně a veřejné bezpečnosti.

Údaje o nezaměstnaných a pracujících využívané pro výpočet úrovně nezaměstnanosti pocházejí ze zdrojů lišících se metodou sběru dat, což může způsobovat jisté nepřesnosti, zejména v případě úrovně nezaměstnanosti stanovované pro okresy. Pro nezaměstnané je podstatné jejich místo bydliště nebo pobytu, naopak pro pracující je to místo výkonu práce.

Úroveň nezaměstnanosti se uvádí se zohledněním pracujících v individuálních hospodářstvích v zemědělství (jež jsou součástí civilního obyvatelstva ekonomicky aktivního) odhadovaných na základě výsledků sčítání.

	CZ	DE	PL
Periodicita	měsíční	roční a)	měsíční
Údaje dostupné do úrovně	obce (LAU 2)	okres (LAU 1)	okres (LAU 1, NTS4)

a) Spolkový úřad práce publikuje míru registrované nezaměstnanosti měsíčně.

Neproduktivní věk

CZ

Neproduktivní věk – v neproduktivním věku jsou osoby ve věku 65 let a více let a děti ve věku 0–14 let.

DE

Nichterwerbsfähigen Alter – v neproduktivním věku jsou osoby ve věku 65 let a více let a děti ve věku 0–14 let.

PL

Wiek nieprodukcyjny – neproduktivní věk tvoří věk předproduktivní, ve kterém obyvatelstvo ještě nedosáhlo schopnosti pracovat (tj. skupina osob ve věku 0–17 let) a poproduktivní věk, ve kterém osoby obvykle ukončují svůj profesní život (tj. pro muže 65 a více let, pro ženy 60 a více let)³.

Předproduktivní věk**CZ**

Předproduktivní věk – v předproduktivním věku jsou osoby ve věku 0–14 let.

PL

Wiek przedprodukcyjny – věk, ve kterém obyvatelstvo ještě nedosáhlo schopnosti pracovat, tj. skupina ve věku 0–17 let³.

Produktivní věk**CZ**

Produktivní věk – v produktivním věku jsou osoby ve věku 15–64 let.

DE

Erwerbsfähigen Alter – v produktivním věku jsou osoby ve věku 15–64 let.

PL

Wiek produkcyjny – věk schopnosti pracovat, tj. pro muže skupina ve věku 18–64 let, pro ženy 18–59 let³.

Postproduktivní věk**CZ**

Postproduktivní věk – v postproduktivním věku jsou osoby ve věku 65 a více let.

PL

Wiek poprodukcyjny – věk, ve kterém lidé obvykle ukončují svůj profesní život, tj. pro muže 65 a více let, pro ženy 60 a více let³.

³ V důsledku reformy důchodového systému dochází podle zákona od ledna 2013 ke zvyšování minimálního důchodového věku, a to o 1 měsíc v každém čtvrtletí. Cílový věk činí 67 let bez ohledu na pohlaví pojištěnce. U mužů bude tato hranice dosažena v roce 2020, u žen v roce 2040.